

Arad, XX

Szerkesztő:

Arad, Acsev-p

Kiadóhivatal

Bulv. Regula Ferc
(József főherc)

(Aradi Nyomda)

Sürgönyeim: Kő

Telefon:

Szerkesztőség &
151.

. Rip van

A jámbor hű
földöt aludt é
nem ismert rá a
ra. Ha ez a kitta
nül nem busz
csak nyolc-kile
ga idejében, b
szik el és ma
hogyan nem is
vetlen körny
tosan a leg
Intézetbe s
zán nem f
1913-ban
red, csak
lagra. Mc
a fölébr
nek, vag.

Vitán
nagy al
szelneib
tos főf
mikor
látott n
költek,
és mel
dennél
alomra
Krajcár
kozhat
tiz kr
lumpna
hogyan
lyes ut
a kelet
gyobb
napig a
hatott
ra szils
merne
sem a
leire át
volt ak

Estele.

Belát
de kom
akadt S.
hiszem,
szélt vol
kocsmák
lett járok
haszna
és eljött
siratóba,
csen seh
hat éve;
mert hal
meg közü
szivarszag
ki jár vissz
ra, amelyb
Szivorny
cal hónap
sebb, hűvös,
volt, — az e
hészkes kopor
rejtéktől csok
vert, a szekré
szeszestivegek.

lamint legujabb
 ntettjét a Wald
 isnégyes közre-
 sztt-féle kompozí-
 ennyi darab új
 l közönség szá-
 ló művészeket,
 i londoni kö-
 nert kedvencei
 megtapsolták.
 tében a tulaj-
 skünnap az
 ló hangulatos
 yobb magyar
 Torday Emil
 nányos társula
 elnöke, megka-
 l emlékbeszéd
 a költőnek, a
 s nemzeti hős
 ráját Vera Be-
 művésznő, Pe-
 valt, melyeket

oioio

ikum.

(szét?)

háboru
 attrak-
 panop-
 galma-
 viasz-
 jtemé-
 lkerült
 odál-

a rég

szent

mo-

mit

latot,

viben

üjte-

kliz-

tul.

pán-

gró-

kugy,

erők,

icső-

utató-

iaszk-

tti és

izata.

i utol

har-

k egy

cetha-

külsejü

üzet ci

ot ala

érzik.

tanako

ihared-

állapot-

h-tras-

ugyan

ak, de

nek. —

ntrohos

hozzá-

sz. Bol-

mintha

. A ki-

sal igyek-

te gyérülő

ól kíván-

emü kroko

an vihogva

iskolakerülő

l felhangzik

onája: „A

!” Sic tran-

A berlini tőzsde fekete napja.

(A franciák nem idegenkednek a tárgyalástól. — Alaptalan hírek a diplomáciai viszony megszakításáról.)

Párisból táviratozzák: A francia szélső nacionalista körökben szívesen vennék, ha a német kormány kijelentené, hogy a Ruhr-kérdés miatt céltalan Franciaországgal a diplomáciai viszony fenn tartása. Komoly politikai körökben azonban ezt nem látnák szívesen, mert a válságot Németországgal tárgyalás útján akarják megoldani, még pedig minél előbb. Erre azonban csak a németek nyújthatnak alkalmat.

Párisból jelentik: Degutte tábornok a megszálló csapatok főparancsnoka tervet készített, amely szerint a Ruhr-vidéken a szénemát a bányák bejáratánál lefoglalják. A Franciaországba szállított szén még mindig nem gyarapodik. Február három hetében 1700 vagon sikertelenül a határon átjutott.

Berlinből táviratozzák: A berlini tőzsdének tegnap fekete napja volt. Olyan hírek terjedtek el, hogy a Franciaországgal való diplomáciai összeköttetést megszüntetik. Mindehhez hozzájárult az a hír is, hogy a lipcsei vásár kis forgalmat produkált. Ezért az értékpapírpiacot óriási árszuhanások voltak.

bejelentette azokat a feltételeket, amelyek mellett Németország tárgyalni hajlandó.

Berlinből jelentik: A minisztertanács hozzájárult ahhoz, hogy Cuno a következőket jelentse ki: Németország ma is kész, hogy jóvátételi kötelezettségeit tehetségéhez mérten teljesítse, de csupán nemzetközi jellegű tárgyalásokba hajlandó bocsátkozni és csak olyan feltételekkel, hogy biztosítsák teljes egyenjogúságát. A tárgyalások megkezdése előtt a franciák írták ki a Ruhr-vidéket.

Berlinből jelentik: A franciák tegnap a Ruhr-medencén kívül újabb területeket szálltak meg Remscheid városáig.

Berlinből táviratozzák: A *Der Deutsche* című lap mainzi forrásból azt közli, hogy a francia megszálló hatóságok falragaszokat készítettek, amelyekből kitűnik, hogy a franciák számítanak a háború eshetőségére. A plakátot elrendelték, hogy háború esetén a husz és negyven év között levő férfiakosságot internálni kell. Az elitált ruhrvidéki bányatulajdonosok a francia hadbírósg ítéletét megfellebbezték. A párisi semmitűző szék a fellebbezést elfogadta és azt a legközelebb fogja tárgyalni. A Petit Parisien közlése szerint azon a pénzügyi konferencián, amelyen az amerikai csapatoknak a Rajna vidéken való megszállásának költségeit megtérítését tárgyalták, az amerikai delegáció azt az álláspontot fejtette ki, hogy

az 1922. évi márciusi egyezmény alapján a szövetségesek kielégítik magukat és nemcsak a megszállási költségeik térültek meg, hanem tekintélyes összeg maradt még a jóvátételre is. Jogos tehát az a kívánság, hogy ennek egy részét engedjék át az Unionnak. A szövetségesek delegátusai ezt a javaslatot nem fogadták el. Azt ajánlották, hogy az Egyesült Államok a lefoglalt német fételekből kártalanítsák magukat, ami legalább 300 millió dollár, tehát nagyobb összeg, mint egy millió aranyárka, amit a washingtoni kormány megszállási költség címen követel. Az amerikai delegátus azt válaszolta, hogy kormánya nem tarthatja jogosultnak az ilyen elkobzást. Ezután felmerült az a kérdés, hogy nem lehet-e Amerikát anyagszállításokkal, főképp festőanyagokkal kárpótolni a megszállási költségeikért. A vita azonban nem vezetett határozatra és ezért szombaton továbbfolytatják a tárgyalást.

Bécsből táviratozzák: A *Neues Wiener Journal* közli, hogy a német birodalmi kormány értesítése szerint a francia Ruhr-parancsnokság három hónapra megvonja a laptól a postai szállítási jogát és ezt azzal okolta meg, hogy a lap ellensége Franciaországnak.

Párisból táviratozzák: A *Matin* azt írja, hogy az utóbbi időben Berlinben a telefonhívások nem adnak kapcsolást Mainzsal és ezzel a francia lapok tudósított munkájukban megátollják. A *Matin* azt kérdezi, nem lehetne-e a Párisban levő német hírlapírókat a Frankfurtal és Kölnnel való érintkezésben megakadályozni.

Beszűntették a premontrel főgimnáziumot

(Romániában sohasem lehet numerus clausus.)

Oradea-mareről (Nagyváradról) jelentik: A nagyváradai főgimnázium ügyében megérkezett a végleges döntés, amely szerint a premontrelek gimnáziuma megszűnt. A miniszter ma érkezett rendelete utasítja a tanterületi főigazgatót, hogy az oklajárt 850 tanuló azonnal vegye ki bizonyítványát a premontrel gimnáziumból és beiratkozhatnak a Goidu Liceum mellett létesített állami főgimnáziumba. A zsidó tanulók pedig a zsidó iskolákba iratkozhatnak be. A rendelet nagy meglepetést keltett egész Erdélyben, mert ez az első főgimnázium, amelyet 180 éves működése után véglegesen megszüntettek.

A bécsi Kommerzialbanknál is felfedeztek visszaéléseket.

(Budapesti véget ért a tisztviselők sztrájkja.)

Budapestről jelentik: A Wiener Kommerzialbank budapesti intézeténél elkövetett csalás ügyében a könyv szakértők ma fejezik be a vizsgálatot. A szabadon bocsátott Sebestyén vezérigazgató kívánságára különben a bérmozgalom miatt sztrájkba lépett tisztviselők az első szóra felvették a munkát. A bécsi anyaintézetől ma gróf Makó Sándor és Zwimz Károly megbízottak érkeztek Budapestre, hogy a tisztviselők fizetésrendezéséről tárgyaljanak. A Wiener Kommerzialbank egy régi főtisztviselője azt mondotta, hogy a háború folyamán bevonult tisztviselők helyébe megbízhatatlan emberek kerültek és

Újabb adat Tisza helyes megítéléséhez.

Budapestről jelentik: A legközelebbi időben nyilvánosságra hozzák a bécsi udvari levéltárban folytatott tudományos kutatások során napfényre került okiratokat, köztük Tisza István grófnak ama memorandumát, amelyben a német főhadiszállásról való visszatérésé után ott szerzett tapasztalatairól beszámol.

Tisza István gróf ebben a memorandumban Vilmos császárt veszedelmes álmódzóznak mondja, aki nagyon kevéssé ismeri a valóságos hadi helyzetet. Tisza ezért ama véleményét fejté ki, hogy abban az esetben, ha Vilmos császár továbbra is megtartja eddigi nagy befolyását a monarchia politikájára, akkor nem jöhet létre a béke vagy a megegyezés. — Erre pedig a monarchiának elengedhetetlenül szüksége van, mert orói kimerüléséhez közelednek. Mindezekre hivatkozva Tisza István gróf hangoztatta annak szükségét, hogy a monarchiát ki kell vonni a német politika befolyása alól.

Várady Antal halála.

(A magyar irodalom gyászja.)

Az *Arad* Közlöny mai számában jelentette, hogy Várady Antal a kiváló magyar lírikus és drámaíró tegnap Budapesten hirtelen meghalt. Várady Antal a legtermékenyebb magyar írók egyike volt. 1854-ben született Závondon Tolnamegyében. Már gimnázista korában feltűnt értékes írásával és a pécsi önképzőkörben állandóan pályadíjat nyert Pécsről verseket küldözgetett a budapesti lapoknak, ahol azok általános tetszést arattak. Egyetem hallgató korában elfiatározta, hogy a színészi pályára lép. Hangjának, fellépésének és alakjának előnyel és nagy ábrázolóképességgel a színművészetre predesztináltak. Később meggondolta a dolgot és az *Iskarióth* című drámájával pályázott a Karácsonyi-díjra. Várady Antal *Iskarióth*-ját évekként ezelőtt Aradon is nagy sikerrel adták elő. Később négyszer nyert akadémiai jutalmat. „A tanóra”, a „Tör”, a „Caritas” és a „Szent Margit asszony” című darabjaival. Az első darabját az Iskarióthot a Nemzeti Színházban adták elő először. Ugyancsak ott kerültek szinte az „Eredendő bűn”, „Rafael”, a „Hunutódok”, a „Szentkorona”, az „Uttörő” című darabjai és számos fordításai. A Termékeny színműírói munkássága mellett egyik legkiválóbb kritikusává fejlődött a magyar irodalomnak. Több költeményes kötetét jelent meg. Írásának az érzelmes és a patétikus hang a legerősebb jellemvonása. Ő fordította a „Würtembergi mesterdalmok”-at, a „Szöktetés a szerályból”-t és azonkívül több operaszöveget. Lefordította Mollere vigjátékát, Goethe „Faust”-jának második részét, Ayschilos „Orestea”-ját, ezeken kívül még igen sok fordítása és apróbb munkája jelent meg. Tagja volt a Kisfaludy- és a Petőfi-társaságoknak, a francia Akadémia is kitüntette és számos irodalmi pályadíj nyertese volt Várady Antal. A nagy magyar író elhunytát gyermekei Várady Aranka, Várady III és Várady Jenő gyászolják. A

Berlinből jelentik: A német nemzetiek azt hangoztatják, hogy a birodalmi Románynak nem szabad olyan kijelentésekbe bocsátkoznia, hogy a passzív ellenállásból nem lesz aktív ellenállás, mert ez Poincaré politikájának használ. Másrészt a kormány nem tudja a nép mélyebb indulatának megnyilatkozását korlátozni, viszont az aktív ellenállás nem jelent háborút.

Berlinből jelentik: A *Vossische Zeitung* szerint nem várható, hogy a birodalmi kancellárnak sikerüljön a német nemzetiek jobb szárnyát abban megakadályozni, hogy a franciákkal való hadiállapot kihirdetését követelje. A kormány kitart álláspontja mellett, amely szerint nem szabad a franciáknak ürügyet szolgáltatni, amely lehetővé teszi, hogy a hadijog alapjára helyezkedjenek. A kancellár megkísérli annak igazolását, hogy Németország a jóvátételi probléma szabályozására kész újabb pozitív javaslatokat tenni. Remélik, hogy a kancellár beszéde alkalmat szolgáltat arra, hogy a jóvátételi kérdés megvitatása ismét előtérbe kerüljön és a francia körökben esetleg meglévő tárgyalási készség meg erősödjék.

Berlinből jelentik: Cuno birodalmi kancellár a birodalmi gyűlés mai ülésén

Culjól (Kolozsvárról) jelentik: Holnap este az egyetemi ifjúság értekezletet tart, amelyen el fogják dönteni, hogy résztvesznek-e az egyetemi oktatásban. Ezen a gyűlésen határozniak véglegesen afelött, hogy visszatérnek-e az egyetemre vagy sem.

Bucurestből jelentik: Antonescu Emanuel tudományegyetemi tanár ma felhívást intézett a román ifjúsághoz, amelyben felszólítja, hogy hagyja abba a hiábavaló fáradozást, szüntesse meg az agitációt, mert Romániában nem akad sohasem olyan kormány, amely a numerus clausust behozná. (Rador.)

ez okozta a visszaéléseket. Tudomása szerint az esetnek messzebbható következményei lesznek és ezek egyike, hogy a budapesti intézetet a Bodencredit Bank fogja átvenni.

Bécsi jelentés szerint a Wiener Kommerzialbank bécsi főintézeténél és bécsi fiókjainál bevezetett vizsgálatnak is több letartóztatás lett az eredménye. A rendőrség letartóztatta Pollák Henriket, a bank vorlauf-strassei intézetének vezetőjét is. A rendőrség a nyomozásról kiadott hivatalos jelentésében közli, hogy kihallgatja mindazokat az igazgatókat és igazgatósági tagokat is, akik már kiléptek a bank kötelékéből. A kihallgatások eredményeképpen még több letartóztatás várható.

gyász jeléül a budapesti Nemzeti Színház, amelynek dramaturgja volt, kitűzte a gyászlobogót.

Irodalom, művészet

Madame Pompadour.

(Fall Leó nagy bécsi sikere.)

Bécsből jelentik: A napokban tartották meg a bécsi Calr-Theaterben Fall Leónak Berlinben már több száz előadást ért operettjének, a „Madame Pompadour“-nak főpróbáját. Az operettnek Bécsben is már mindenféle énekelt zeneszámai a főpróba nagyszámu közönsége előtt is osztatlan sikert arattak. A közönség melegen ünnepelte Fall Leót, akinek új darabja ezuttal sem maradt szellemes invenció és pompás hangszereles dolgában régebbi nagyszerű munkái, az Elvált asszony és a Sztambul rózsája mögött. Az operettet egyetlen nagy nő szerepből uralja, amelyet Bécsben is Massary Frici operett-primadonna, a darab berlini főszereplője játszott. Massary felesége, a híres Palenbergnek, aki ugyancsak Bécs egyik színházában vendégszerepel. A művész egészen újszerű operettjátékstílust produkált, nem táncolja, hanem sajátos bájjal és eleganciával megjátssza a táncszámokat is. A főpróbát Fall Leó vezényelte, akit a fölvonások végén sokszor szólított a lámpák elé a közönség meleg ovációja.

A városi színház heti műsora. Szerda: Égi és földi szerelem. A. bérlet. Csütörtök: Kékszakáll nyolcadik felesége. B. bérlet. Péntek: Svihákok. C. bérlet. Szombat d. u.: Nagymama. Este: Svihákok. A. bérlet. Vasárnap d. u.: Rózsika lelkem. Este: Színész-bál a Központi-szálló összes termeiben.

Román színházi előadások. Március 11. és 14-én a bucurestii Vaiculescu. Marioara szintársulat játszik Aradon. Színre kerül: Pátima rovie, tragicomedia (szomorujáték) Sorbutól és Mesalina, játék Wildbrantól. Jegyek a Libraria Diecezană-ban kaphatók.

Fütharmonikus hangverseny. Március 8-án, csütörtökön tartja az aradi Fütharmonia-Egyesület 132-ik nagyszabású hangversenyét a Kulturpalotában. A felette szép műsort a plakátok hirdetik. Jegyek Scherhag cégnél válthatók.

E héten utoljára kerül színre Molnár Ferenc legújabb színpadi munkája: az Égi és földi szerelem. A darab vezetés szerepét Gergely Gizi, Kálmán Sári, Jávor Alfréd, Sipos Zsigmond és Darvas Ernő játsszák.

A Kékszakáll nyolcadik felesége ötletekben és humorban gazdag szellemes francia vigjáték csütörtök este kerül színre a városi színházban. Közeli tizszer került az újdonság színre Aradon és mind a tiz este zsufolt nézőtér gyönyörködött a darabban s kacagott sokat a Kékszakáll szellemességein és helyzetkomikumain. A vigjáték vezetés szerepét Gergely Gizi játssza.

A legszebb régi operett, a Svihákok kerül teljesen új betanulással és szereposztással színre pénteken este Aradon. Az operettre priz premier értékével bir, mert a melódiákban gazdag, szép muzsikájú darab évek óta nem volt műsoron az aradi színháznál. A Svihákok péntek, szombat setéken kerül színre.

Ifjúsági előadást tart szombaton délután a városi színház. Ebből az alkalmából a Nagymamát eleve-

niti fel a prózai együttes. Az ifjúsági előadásra jegyek a színházi pénztárnál kaphatók.

Vasárnap délután először kerül színre e hét nagyszerű operett-újdonsága, a Rózsika lelkem. Premier-szereposztásban kerül délután is színre az operett. A főszerepeket Balogh Böske, Halmos Mici, Galletta Ferenc és Bányász István játsszák.

Csütörtök este zárul Váradi A. grafikai kiállítása. Tekintettel a vasárnap megnyilvánult rendkívül meleg érdeklődésre, amely Váradi Albert kulturpalotai grafikai kiállításával szemben megnyilvánult. A kiállítás nyitvatartását két nappal meghosszabították.

Aradi művész sikere Timisoara-Temesváron. Zala Béla, a kitűnő aradi szavalóművész vasárnap este Timisoarán (Temesvárott) a Mentő-Egyesület javára rendezett előkelő estélyen lépett fel nagy sikerrel. A Temesvári Hírlap és a Temesvári Zeitung egybehangzó recenziókban állapítják meg, hogy Zala Béla előadói képessége és Petőfi-Ady interpretálásai viharos elismerésre és tapsra ragadták a műértő közönséget. Zalát egy temesvári hangverseny-impresszárió erdélyi körútra kötötte le a nagy siker után.

EZ NEM ARAD!

Es ist erreicht!

Londonból jelentik: A Daily Croniclenek jelentik Doornból, hogy Vilmos excsászár felesége anyai örököknek néz elébe és ezért megkezdte a tárgyalásokat, hogy az excsászár visszakapja korui világát.

Na tessék. Itt van ez a Vilmos, über alles! A franciák megszállják a Ruhr-vidéket és az öreg excsászár truccból is apának érzi magát. Őszintén szólva, nekem már tavaly gyanus volt Vilmos, amikor az első távirat jött arról, hogy egy idősebb hercegnővel szemben tisztességes szándékaik vannak. Már tavaly ilyen fiatal volt a Vilmos. Vilmost még fiatalabb. Elébe néz az örököknek. Mindig ilyen volt. Elébe nézett a dolgoknak. Előre látott. 1914-ben egész Hollandiát látta már, Doornal, Korfu nélkül, de egy eredeti Reuss-hercegnővel, mint második anyaeccsászárnővel. Vagy anyaeccsászárnővel. Vagy anyaeccsászárnővel. Ez a Vilmos egy nagyszerű. Egy Nagyszerű Vilmos. Erős Vilmos. Apa Vilmos. Anya Vilmos. Milyen sapkát viselhet ez a kitűnő ex-uralkodó ott-hon? A kastélyban? . . . Hogy most ilyen gyerekes dolgokat csinál?

Nem kell itt viccelni. Ez komoly. Amikor az a bajusz dolog volt, az a bajuszkötő-ügy, tetszik emlékezni, akkor is milyen sikere volt a Vilmosnak. Hogy fölköltötte a bajuszt! Le is fotografálták, fölköltve, a bajusszal. Egész lekötötte a nézőt. Alá is irták: „Es ist erreicht!”

Az új apasági kereset alá is ezt lehetne irni. Nem tudom, igaz-e az a verzió, hogy a 68 éves völegény fiatalító operáción ment keresztül a házassága előtt. Ha igaz, hogy megfiatalította magát: nem írta dolog az a majomirigy. Minden száműzött uralkodónak ajánlható. Csak bevenni azt a kis oltást és a faj élni fog! Es ist erreicht! Ez nem Arad! (f. t.)

Aki bolonddá tette a világot.

(„Föltaláltam a műszenet.” — Egy müncheni átpatikus szélhámosossága. — A halott miniszter által kiállított diploma.)

Az ujkor alchimistái irigységet táplálnak középkorbeli elődeik iránt. De nem az arany az, amit az ujkori alchimisták kíváncsolsolni, előteremteni akarnak a kövekből. A fekete gyémántot, a szenet, gyárak százezreinek életelixirjét akarják megteremteni mozsaraikban és retortáikban. A műszenet! Mindenek reménységét és vágyát! A tudomány már rég előállította a műszenet. De a tudomány igazmondó. Nyíltan konstatálta, hogy a műszen olyan drága, mint a fehér gyémánt. De a hol a tudomány tehetetlen, ott megkezd munkáját a kuruzslás és ahol a kémikus leteszi eszközét, ott kezd munkálkodni a szélhámos.

Az 1923. esztendő első napjaiban Münchenből egy hírt kürtöltek világgá, amelynek hallatára felfigyelt mindenki: *Feltaláltam a műszenet!* Prückner müncheni gyógyszerész szenet gyárt a közönséges kőből! A műszen előállítására hallatlanul olcsó! És minden országból jöttek a levelek és kérdések. Északamerikából és Svédországból, Braziliából és Svájcól. Egy angol a müncheni feltaláláshoz egy csomag angol földet küldött azzal a kérdéssel, vajon ebből az anyagból lehet-e szenet gyártani? Prückner urat lefotografálták és a világlapok hozták fényképeit. Prückner hírnévre vágyott és gyümölcsöztetni akarta találmányát. Leült egy szép napon írógépéhez s levelet írt egy müncheni laphoz. A lap másnap hozta a szenzációs felfedezést. Harmadnap egy nagy berlini lap munkatársa interjút csinált Prücknerrel, a „feltalálóval”. Pár nap múlva egy ügyvédet állított be Prücknerhez és találmányára kidolgozására 200 ezer márkát ajánlott fel. Prückner próbát is csinált előtte. Többen jelenlétében cserépből és kőből szenet állított elő, amely meggyújtva égett. Az ügyvéd majd kiugrott a bőréből, a nagy felfedezőt megölelte és szerződést kötött vele.

Kevés idő múlva a nagy felfedezés eljutott egy olasz gróf fülébe, aki kormánya megbízásából járt Bajorországban. Az olasz gróf rögtön 300 ezer lírát utalványozott ki Prücknernek, midőn az kijelentette, hogy kész találmányát Olaszország rendelkezésére bocsátani. Előbb azonban ő is „égo” próbát követelt, sőt gyártási próbát is. A gyártási próba egy kémikus és egy jegyző társaságában folyt le, egy író lakásán, jelen volt az olasz gróf is. Prückner elhelyezett retortájába földet és követ, mesterségesen lehűtötte. A jéggé fagyott anyagot azután kivitte a lakás balkonjára — mint ő mondotta — az átváltozási pro-

cesszus idejére. Körülbelül négy óráig tartott a processzus — a földnek évszázadokra van szüksége, hogy a fából szenet teremtsen —, azután Prückner meggyújtotta a retortából kikerült anyagot, amely pompásan égett. Prückner csalafintaságára senki sem jött rá. Ugyanis amíg a megjelenek Prücknernek a retortánál végzett munkájára figyeltek, nehogy valami svindlit kövessen el, addig a balkontra kihelyezett anyagot — éjszaka volt — Prückner cinkoszküserélte rendes közzénnel.

Prückner machinációt semkise vette észre, a társaságot frapirozta a csodás felfedezés, a kémikus azonban figyelni kezdett. Azután kezébe vett egy darabka a „processzuson” keresztülment „közzénnadarabot.” Meglepetve nézte — és megjegyezte a műszen gyártásának titkát.

— *Uraim!* — fordult a társasághoz — ez a darab „szen”, amikor Prückner ur kihelyezte az erkélyre, ovdális alakú volt, most pedig négyszögletes.

A kémikus megfigyelésére vizsgálat indult meg. Mégegyszer megcsináltatták a „közzén”-gyártást Prücknerrel s akkor kiderült a csalás. A nagy felfedező további sorsa hamar nyert elintéztést. Kiderült, hogy a gyógyszerész diploma is hamis. Erre úgy jött rá a rendőség, hogy Prückner diploma alá Müller kultuszminiszter neve volt írva. Müller kultuszminiszter pedig nem igen irhatta alá a diplomát, hacsak a negyedik dimenzióból nem jött el ezt megtenni Prückner kedvéért, ugyanis a diploma kiállításának napján már régen halott volt. Prückner, a „nagy feltaláló” okmányhamisításért és egyéb bűnökért két évi fegyházatot kapott. Az emberiség pedig még várhat jó ideig a műszen feltalálására.

Nem lesz kenyér.

(A prefektus ellenzi az ártelemlést.)

Arad kenyérellátását ismét veszély fenyegeti. Ma délelőtt a pékek képviselői megjelentek Georgescu János prefektusnál és bejelentették, hogyha a kenyér maximális árát nem emeli fel, akkor már holnap nem lesz Aradon a péküzletekben kenyér kapható. A helyzet az, hogy a pékek lisztkészlete teljesen elfogyott és új készletet nem szerezhetnek be, mert a malmok sem hajlandók maximális áron adni a lisztet. A kenyér árának 4 lei és 25 banira, illetőleg 6 leire való felemelését kérték, mert csak így képesek a 4.25 és 6.25 leies lisztárakat megfizetni. A lisztnek is van ugyan maximális ára, de a malmosok csak olyan áron hajlandók lisztet adni, amilyen a liszt ára a régi királyságban és Erdély többi városaiban. hivatkozással arra, hogy a buza maximális ára ugyan 300 lei, de legjobb esetben csak 420—450 leiért lehet kapni, mert a gazdák maximális áron nem adják a buzát. A prefektus és dr. Robu János főpolgármester, aki szintén jelen volt a tárgyaláson, a leghatározottabban az elutasító

álláspontja helyezkedtek és kijelentették, hogy a kenyér megdrágítását nem hajlandók megengedni. A pékek a tárgyalás után kijelentették, hogy holnap már nem tudnak kenyeret sütni, mert lisztjük nincs és új készletet nem tudnak beszerezni.

HIREK.

Báró Lers Vilmos halála.

Budapestről jelentik: Lers Vilmos báró volt kereskedelemügyi miniszter szombat este fél 10 órakor meghalt. Kedden délután 5 órakor a Magyar Többtermelési Társaság helyiségében hirtelen agyvérzés támadta meg. Vérzései azóta, a leggondosabb ápolás dacára, megismétlődtek. — Szombat délelőtt már beállott az agónia és egy újabb agyvérzés megölte.

Szepesbélai Lers Vilmos báró Budapesten született 1869 május 4-én. Pályáját a kereskedelmi miniszteriumban kezdte, mint segéd-foglalmazó és gyors emelkedéssel haladt bársonyszékig vivő karrierje útján. Már 1913-ban államtitkár lett és 1916-ban a királyi kegy magyar nemességet adományozott neki, majd bárói rangra emelte. IV. Károly király uralkodása alatt nyerte el a titkos tanácsosi rangot. Lers Vilmos a nemzeti középpártnak volt a tagja és pártját bevitte az egységes pártba. A legutóbb lezajlott nemzetgyűlési választásokon Baja képviselője lett. Közéleti tevékenységén kívül a tudományos irodalom terén is működött és számos jogtudományi értekezést irt különböző szaklapokban. Lers Vilmos báró temetése a tudományegyetem aulájából ma folyt le óriási részvét mellett.

— Változások a diplomáciai karban. Bucurestiből jelentik: A Lupta megemlékezik arról, hogy a kormány a diplomáciai testületben több változást eszközölt. Római nagykövetté Corbescu volt berlini követet nevezték ki. Bécsi nagykövet Creteanu lett, Románia svájci követévé pedig Victileut nevezték ki. (Rador.)

— Arad város közigazgatási bizottsága az elmúlt héten ülést tartott, amelyen nem tárgyalták le az összes folyó ügyeket. A bizottság ma délután tartotta folytatólagos ülését. A múlt havi jelentések tudomásul vétele után hosszabb vita keletkezett a rozoga épületek renoválási lehetőségeiről. Különböző javaslatok hangzottak el. Az ülés 7 órakor ért véget.

— A dalmát zóna kiürítése. Fiuméből táviratozzák: Az olaszok a harmadik dalmát zóna valamennyi községét ma átadták a jugoszlávoknak. Az átadás teljesen rendezett ment végbe.

— Meghalt a budapesti merénylet áldozata. Budapesti távirat alapján jelentették, hogy a Vilmos császárti trafikban történt rablógyilkossági merénylet áldozatát, a hatvankétféves Balkányi Farkas Vilmost súlyos sérüléseivel a Bródy Adél-kórházba szállították. Az idős ur szombat délelőtt 11 órakor az orvosok megállapítása szerint tüdőgyulladásban meghalt. A rendőrség intézkedésére a holttestet felboncolás végett a törvényszéki orvostani intézetbe szállították.

Tovább tart a faipari sztrájk.

(Nem sikerült a prefektus közvetítése.)

Az Aradi Közlöny mai számában jelentette, hogy az aradi faipari munkások hétfőn reggel sztrájkba léptek. A sztrájk kiterjed az összes aradi faipari üzemekre, kivételt képeznek azonban az Astra-gyár faipari munkásai, akik nem sztrájkolnak. A sztrájk oka az, hogy a munkaadók nem voltak hajlandók a munkások bérének emelését követeléseit teljes mértékben teljesíteni. A munkások 20 százalékos béremelést követeltek, míg ezzel szemben a munkaadók csak 10 százalékos emelést voltak hajlandók megadni. Ma délelőttre Georgescu János belügyi vezérfelügyelő, prefektus magához kérte egy a munkaadók,

— Letartóztatták az Avanti szerkesztőségét. Milanóból jelentik: Tegnap letartóztatták az Avanti szerkesztőségének valamennyi tagját, összesen tizenegy személyt, mert Serrati letartóztatása ellen sértő módon tiltakoztak. A letartóztatottak között van Nenni, az Avanti korábbi főszerkesztője is.

— Ismét egy Szemző-botrány. Budapestről jelentik: A budapesti büntetőjárásbírószámon most tárgyalták Szemző Gyulának gróf Andrássy Mihály ellen indított rágalmozási pörét. A bűnügynek előzménye az volt, hogy gróf Andrássy Mihály feljelentette Szemző Gyulát zsarolás és sajtó útján elkövetett rágalmozás miatt és ez ügyben a vádhatóság a vádat eljuttatta. Erre Szemző Gyula jelentette fel gróf Andrássy Mihályt hatóság előtti rágalmozás miatt. Kérv járásbíró kihirdette az ítéletet és gróf Andrássy Mihályt a vád és következményeinek terhe alól felmentette.

— Szegény Chaplin! Berlinből jelentik: Chaplin megcáfolja azt a hírt, hogy feleségül veszi az ismert filmművésznőt, Pola Negryt. Szegény vagyok én ahhoz — mondja Chaplin, hogy megnősülhessek. Az embernek dolgoznia kell és nem szabad az érzése után indulnia.

— Harding gyengelkedik. Washingtonból jelentik: Harding, az Északamerikai Egyesült Államok elnöke orvosai tanácsára egy hónapi szabadságra Floridába utazott.

— A budapesti munkáskizárások. Budapestről táviratozzák: A munkáskizárások ügyében a helyzet egyre jobban kiélesedik. Munkások nem hajlandók más megoldásba belfemenni és csak a kölcsönös békes kibontakozást fogadják el. A munkaadók ezzel szemben azon az állásponton vannak, hogy a munkások álljanak előbb munkába és csak azután hajlandók tárgyalni az általános helyzetnek megfelelő bérjavításokról.

— A naptárak egyesítése. Az a hír jön Athénből, hogy a görög keleti egyház patriarchája husvét utánra egyetemes zsinatot hívott össze Konstantinápolyba. A zsinat feladata lesz tárgyalni és kimondani a Julián-naptárnak a Gergely-naptárral való egységesítését.

— Öngyilkosság. Az aradi ügyészség ma telefonjelentést kapott, hogy Schillinger Ferenc 51 éves gazdálkodó ma Pancotán fobéllotta magát. Tettének oka ismeretlen. Az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

— Gyógyszertárakban és drogueriákban csak Höfer Hintőport és Baby crémet kérjen.

mint a munkások megbízottait, a kik között közvetíteni igyekezett a megegyezést. A prefektus azt ajánlotta, hogy mind a két fél engedjen az álláspontjából és egyezzenek meg a 15 százalékos órabérvajavításban. A munkaadók erre hajlandók is lettek volna, azonban a munkások képviselői ragaszkodtak a husz százalékos emeléshez. Eddig egy faipari munkásnak 8—15 lel volt az órabére, a 15 százalékos javítás mellett 9.20—17.25 leire emelkednék, ezzel azonban a munkások megbízottai nincsenek megelégedve. A sztrájk ennek következtében tovább tart.

— Államok memoranduma pénzügyi politikájukról. Genfben táviratozzák: A népszövetség főtitkárságához ma érkeztek be azoknak az államoknak emlékiratai pénzügyi politikájukról, amelyek tagjai a szövetségnek. Huszonkét állam kormányza küldte be a választ, amit francia és angol nyelven közrebocsájtott a főtitkárság. Az olasz memorandum külön kötetet alkot.

— Ötmillió lel Guinternátusra. Bucurestiből jelentik: Egy galaci kereskedő beadvánnyal fordult Galac város polgármesteréhez, melyben arra kéri, hogy 2—3000 négyzetméter területet engedjen neki át, mert 100 tanuló részére lakást óhajt felállítani, ahol a szegény, szorgalmas tanulók ezenkívül ellátást is kapnának szintén díjtalanul. Az épületre kétfélemilliót, az eltartásra és fentartásra hárommillió leit szán az adakozó. Az intézet ez év szeptemberében nyílik meg.

— A karneváli bucsu fényes és ünnepélyes keretek között vasárnap este fog lezajlani a Központi szálloda összes termeiben. Az aradi színház igazgatósága nagyszabású karneváli esttel zárja le az idei zajos farsangot. Éjszaka egy óráig a tánc dominálja az estélyt, s egy órakor, amikor a hangulat és a jókedv már magára szokott, veszik kezdetüket a bál mutatványok, melyek rendezésén Galetta Ferenc fáradozik. Az éjféli utáni programot a primadonna-árverés nyitja meg. Horváth Miciivel kezdik meg az árverést s aztán a színház többi tagja: Halmes Mici, Balogh Böske, Gergely Gizi, Kálmán Sári és Tökés Anny kerülnek az árverési pódiumra. A műsornak még több érdekes és szórakoztató száma lesz.

— Köszönetnyilvánítás. A „Szeretetház” gondnoksága nem mulasztja el mindazoknak, kik adományaikkal, tevékenységükkel és kimerülésig megfeszítő munkájukkal a „Szeretetház” estélyének sikerét előmozdították, ezuton hálás köszönetet kifejezni. Különösen nagy hálával tartozunk Winternitz Jenőné, Halpern Miksáné és Münz Mártonné urnóknak, kik önzetlen és emberfeletti fáradozással végezték betekif az eredménynek megfelelő munkálataikat. A „Szeretetház” gondnoksága nevében Pick Ernő elnök.

— Az igazságügyminiszter autóbalesete. Bucurestiből jelentik: Florescu igazságügyminiszter autója a Calea Victorián nekifutott egy másik szembejövő autónak. A két gépkocsi alaposan megrongálódott, a miniszternek semmi baja nem esett.

— Törvényjavaslat katonai szövetkezetéről. Bucurestiből jelentik: Mardarescu hadügyminiszter törvényjavaslatot terjesztett a Ház elé egy nagy katonai szövetkezet létesítése tárgyában. A szövetkezetben az állam támogatásán kívül részvényesek is helyet foglalhatnak. (Rador.)

— Moldék a vádtanács előtt. Az aradi királyi törvényszék vádtanácsa ma délelőtt zárt ülésen foglalkozott Mold József és társainak a CFR-nél történt panamáival. Nyékhegyi Lothár táblai tanácselnök referálta az ügyet, amelynek tárgyalása után foglalkozott a vádtanács Moldék szabadlábra helyezése iránti kérésével, de döntés még nem történt.

— A volt postamester bűnügye. Gidófalvi Béla volt cristori postamestert, mint ismeretes, kilenc sikasztás vádjával került az aradi ügyészség fogházába. A büntető bíróság ma tárgyalta Gidófalvi ügyét, aki azzal védekezett, hogy a hiányzó összeget a postahivatal fentartására költötte. A bíróság a bizonyítás kiegészítése végett elnapolta a tárgyalást.

— Aki meggyilkolta anyósát. Az aradi királyi büntető bíróság ma tárgyalta German Bulz földműves ügyét, aki a múlt év augusztusában meggyilkolta anyósát. A bíróság az anyósgyilkost négy évi börtönre ítélte. Egyben helyet adott az elítélt ama kérésének, hogy ideiglenesen szabadlábra helyezze.

— Halálozás. Weszely Béla lipovai hordógyáros e hónap 4-én 57 éves korában hosszas szenvedés után meghalt. Az elhunytat ma, 6-án délután 4 órakor helyezték örök nyugalomra a lipovai római katolikus temetőben. Halálát kiterjedt rokonsága gyászolja.

— Különös nászéjszaka. Marseillesből táviratozzák: A Liberté a következő mulatságosan szomorú esetről ad hírt. Egy szállótulajdonost fiatal felesége a nászéjszakáján meglapta. Alig hogy elaludt a fiatal férj, a jeles asszony magához vette százötven ezer arany frankkal és értékű papirokkal megrakott pénztárcáját és bucsuzás nélkül odébált. A megszórt fiatal asszonyt eddig még nem sikerült kézrekeríteni.

— Kicsinyeknek — nagyoknak egy aránt kedves és szórakoztató lesz az Aradi Gyermekfelruházó-Egylet vasárnap délutáni (március 11.) gyermek-bálja a Fehér Kereszt nagytermében. A Dörner Jánosné mézeskalács-házában megjelenik a vasorrú bába, Csillag Lajosné „Baby-cukrászdájában” pompás uzsonna várja a kicsiket, a szép tombolatárgyakat pedig Dományi Jánosné osztja ki a jó gyermekeknek!

— Bonyodalom egy rektorválasztás körül. Bucurestiből jelentik: A jassy-i egyetem tanácsa tegnap foglalkozott a rektorválasztással. Az egyetem rektori állását Simionescu professzor nem fogadta el és a tanács most magáévá tette Cantacusinó professzor ama indítványát, hogy a rektor kinevezését bízzák a kultuszminiszterre. (Rador.)

— Kérjük kifejezetten „Olla” gummit.

— **Einstein** a madridi egyetem tiszteletbeli tagja. Madridból jelentik: A madridi egyetem tiszteletbeli tagjává nevezte ki Einstein professzort.

— **Gyönyörű tavaszi újdonságok** érkeztek Vándorhoz, Str. Metianu (Forray-u.) Velourok, Coovercoat, Baerberry, Impregnált kabátok. Divatos csikos szövetek és mindenféle mosóruka nagy választékban. Olcsó árak!

A bécsi belépődíjak szabályozása. Miként bécsi szerkesztőségünk jelenti, az osztrák szövetség a tavaszi szezonra a következő legmagasabb belépődíjakat engedélyezte: egyszerű labdarúgó és mérkőzésre 3000, kettős mérkőzésre 4500 osztrák Korona.

Elkerülhetetlen a háború

(A török kormány új legyzéke a szövetségesekhez.)

Párisból táviratozzák: A török kormány a szövetségesekhez legyzéket írt, amelyben a lausanne konferencia munkásságát kiemelő értékelést egybehívását követeli, azzal a szankcióval, hogy amennyiben ez nem történne meg, akkor a háború elkerülhetetlen a Morning Post

írásai szerint Curzon angol külügyminiszter három kérdésből hajlandó a törökökkel tárgyalni: a Görögország részéről a törököknek fizetendő jóvátételről, a külföldieknek nyújtandó biztosítékokról és a lausanne tervezet gazdasági rendelkezéseiről, de szerinte szó sem lehet arról, hogy a lausanne tervezet területi rendelkezéseit megváltoztassák. Az angol kormány semmi esetre sem hajlandó hozzájárulni ahhoz, hogy Törökország akár Karagacsot, akár Mezopotámiát megkapja.

A lakáskataszter.

(Megalakultak az ellenőrző bizottságok.)

Az aradi lakásbérbeadó hivatal főnöke Stefanut Sabint ma terjesztette Georgescu prefektus elé a lakáskatasztereket felülvizsgáló bizottságok névsorát jóváhagyás végett. Georgescu János prefektus jóvá is hagyta a tervezetet, amely szerint hat bizottság fog Aradon házról-házra járni, hogy meggyőződést szerezzenek arról, hogy a lakáskataszterekben bevallott adatok megfelelnek-e a valóságnak? A bizottságok minden egyes házban meg fognak jelenni és az összes lakásokat felül fogják vizsgálni. A bizottság tagjai a következők: 1. Tabakovits Emil és dr. Zeiner Gusztáv. 2. Fränkel Alfréd és Mairovitz Emil. 3. Frick József és dr. Schuster Ödön. 4. Urbán András és dr. Gara Ármán. 5. Borlódán György és Blaha Károly. 6. Hunyady József és Szűcs F. Vilmos. Stefanut Sabint lakáshivatali főnök felhívja a lakókat, hogy mindenki tartsa készen a lakásigazolványát, akik ilyenfel rendelkezők, hogy a bizottság kívánságára azt azonnal felmutathassák. A bizottságok úgy vannak összeállítva, hogy azoknak egyik tagja háztulajdonos, a másik pedig lakó.

Fegyveres különítmények alakulnak Németországban.

(Seveling porosz belügyminiszter nyilatkozata.)

Berlin. A Konzervatív és reakciós pártok a német birodalom minden részében egyre hatalmasabbakká válnak és mindenütt monarchista és ellenforradalmi szervezetek alakulnak nacionalista jel szavak alatt. Németország népe polgárháború küszöbén áll, ha csak az utolsó pillanatban a német kormány nem sikerül rendet teremtenie és a különböző fegyveres alakulatokat feloszlatnia. Egy esetleges német polgárháborúak beláthatatlan következményei lennének külpolitikailag tekintetben is, mivel okot szolgáltatna nemcsak a franciák, hanem a szankciók végrehajtásába bevonható többi államok, elsősorban Csehszlovákia és Lengyelország, valamint Belgium és Franciaország újabb beavatkozásával is.

Seveling porosz belügyminiszter a jobboldali szociáldemokraták vezére hozzá intézett kérdésére esetleges jobboldali puccs lehetőségére a következőket jelentette ki:

— A birodalomban a nacionalista áramlatok kétségkívül igen megerősödtek és ez az oka annak, hogy nemcsak külföldön, hanem a

Aki Attila kincsét akarja megkeresni a Duna fenekén.

(Egy munkásné megálmodta a kincsek helyét.)

Bécsből jelentik: Tüfinkhámen faragó feltalált kincsei után valószínű kincskeresési láz keletkezett az egész világon. Egy new-yorki napilapban egy ismert nevű vállalkozó, izmos és elszánt fiatal embereket keres, akik részt vesznek expedíciójában, amelynek célja Mexicóban felkutatni az Itikák legendás hírű kincseit. Rómából a napokban indul el egy kisebb társaság, amely Tiberis-ben keresi az egykor ott elsüllyesztett pápai kincseket, egy másik társaság Afrika partjait kutat az elsüllyesztett aranyhajó után. — Bár nyilván nincs semmi összefüggésben a magyar kormány e kincskeresőkkel, mégis tény az, hogy az elmúlt héten kérte az osztrák kormánytól Attila kincseinek visszaadását, amelyet annak idején mint ismeretlen, egy székely parasztszöveg talált szántás közben és Bécsbe vitte az udvarhoz.

Attila kincsein kívül *Bocskay* koronáját is követeli a magyar kormány, amely fényesen jogtalanul maradt osztrák tulajdonban. A bécsi sajtó szerint az osztrák kormány álláspontja az, hogy a magyar követelés, illetőleg jogtalanítás a fenti kincsekre vita tárgya s nem valószínű, hogy azokat Ausztria kiadja. Attila kincseire vonatkozólag egyébként megállapítják, hogy az Erdélyben talált kincsekről nem bizonyosodott be, hogy azok Attila kincsei voltak volna, mert a történelmi kutatások minthát alapján Attila legendás kincsei, amelyek egyébként pontosan is vannak írva egyes történelmi munkákban és amelyek mai értéke mintegy 5999

német birodalomban is igen sokan jobboldali puccstól félnék. A napokban több ezer fiatalember jött Münsterből és Hannoverből Berlinbe, hogy felvételüket kérik a német hadseregbe. Természetesen a fiatalembereket kioktatták, hogy háborúról, fegyverkezésről szó sem lehet és hazaküldték őket. Egyrészt azonban semmiképp sem akart megnyugodni ebben. Az elutasított fiatal emberek Pomerániában és Mecklenburgban önálló fegyveres különítményekbe tömörültek. A kormány természetesen meg akarja akadályozni az ilyen különítmények kialakulását és működését.

— Sajnos, a dolog igen nehéz. Azt azonban kijelenthetem, hogy még néhány hétig várunk és ha a helyzet nem javul, akkor nem tudunk vissza a vezetőket letartóztatásáról és a különböző hangzatos címek alatt működő alakulatok lefegyverzéséről. A legtöbb ilyen alakulat jelenleg a sziléziai és keletporoszországi határ mentén működik. A tagok javarésze tapasztalatlan fiatal emberek, akik magatartásukkal a német birodalomnak mérhetetlen károkat okozhatnak.

milliárd osztrák koronát vesznek ki, valahol Hamburg és Pozsony között kell elásva lenni a Duna fenekén.

Az osztrák miniszterelnökség is a napokban érdekes beadvány érkezett. Irója a hamburgi dohánygyár egyik előmunkásnéje, aki közismert ügynevezett kutató médium. A dohánygyári előmunkásné és médium ebben a beadványban elmondja, hogy megálmodta, hol vannak elásva a Duna fenekén Attila kincsei és hajlandó azokat megkeresni, ha az osztrák kormány őt ebben a munkájában támogatja azokkal az eszközökkel, amik szükségesek ahhoz, hogy az ember kincseket keressen a Duna fenekén. A dolog humoros részéhez tartozik, hogy a beadvány az csak beadvány, hivatalos formáságok között kell elintézni, a hivatalos formáságokra pedig Ausztriában még sokat adnak s így a miniszterelnökség a dohánygyári médium kérényét átette a pénzügyminisztériumba, mivel pénzügyről lévén szó, az illetékes. A pénzügyminiszter azután elutasította a dohánygyári médium kérését, miáltal elesett attól a reménytől, hogy talált 5000 milliárd osztrák koronához jut, amivel pedig egyszerűen ki lehetne fizetni Ausztria összes adósságát. A médium állítólag igen el van keseredve az elutasítás miatt, amit arra magyaráz, hogy a pénzügyminiszter két ségbevonja képességeit és nincs kizárva, hogy valamelyik külföldi államnak fogja felajánlani szolgálatait.

— Elhunyt zeneesztétikus. Clujról (Kolozsvárról) jelentik, hogy Sep-rődy János, az ismert zeneesztétikus, a cluji (kolozsvári) református főgimnázium híres tanára 79 éves korában elhunyt. (Rador.)

Numerus clausus

Bécsben.

(A műegyetem feltűnést keltő határozata.)

Bécsből táviratozzák: A műegyetem rektorátusa tegnap hajlotta végre a numerus clausust a zsidó hallgatókra. A rektorátus hirdetményében közli a tanári kollégium határozatát, amely szerint a jövőben az idegeneket csak a gazdasági körülmények tekintetbevételével írtatja be. A zsidó jelentkezőkről külön intézkedés szól, amely megszabja a számukat és ez a szám nem haladhatja túl összes hallgatók számának tíz százalékát. A határozat végrehajtására külön bizottságot alakítottak, amelynek a döntése ellen felbuzdulás nincsen. A zsidó főiskolai bizottság tiltakozott a határozat ellen, amelyet a bécsi liberális lapok az alkotmány megszegésének minősítettek.

Grillparzer megjósolta

Ausztria széthullását.

(Egy százéves titkos napló)

Bécsből jelentik: Egy bécsi író dalomtörténetirő kiadta a legnagyobb osztrák drámaíró, Grillparzernek titkos naplóját, amelyet 1820-tól 1836-ig írt a költő. Amikor Grillparzer meghalt, Fröhlich Katalin, a költő „örök menyasszonya” Bécs városának levéltárában helyezte el az iráscsomót azzal a meghagyással, hogy csak harminc esztendő múltán hozzák nyilvánosságra. A múlt esztendő elején lezúrták a pecsétet a gondosan őrzött csomagról, most pedig Grillparzer buzdó életirója, Sauer Agoston tanár közzétette külön kötetben. Sokan fölvetették azt a kérdést, miért kellett harminc esztendőig a levéltárban rejtgetni ezt a naplót. Lehetséges, hogy politikai okok is közrejátszottak ebben. Híszett a költő, mint naplójában olvasható, már 1830-ban megjósolta a monarchia pusztulását, amikor ezt írta: — „Az új forradalmak meg fogják szilárdítani az egész világot, csak Ausztria pusztul el majd tőlük. Az állam vezetőinek szörnyű macchiavelizmusa egymásnak uszítja az egyes népeket. A magyar gyűlöli a csehét, ez meg a németet, az olasz pedig valamennyiüket. Mielőtt a korszellem haladása a mindnyájunkra ránehezedő járomot megtöri, mint esztelenül egymás mellé fogott lovak fognak széjjelszéledni.” — A napló megdöbbentő képet ad arról a vívódásról, amelynek tragikus szülpada a költő lelke volt. Grillparzer egyszer ekképpen sóhajt fel: — „Ha hozzájutnék valamikor ahhoz — pedig sohasem kerül majd erre a sor — hogy megírjam belső történetemet, azt hinnék, hogy örültem embernek a történetét olvassák.”

Közgazdaság.

A valutapiac.

Aradi magánforgalom. (Március 6.) Dollár 205, márka 0.0103, francia frank 13.45, szokol 6.30, magyar korona 0.08, dinár 2.10. Kifizetések: Budapest belföldi 17.25, külföldi 13, Berlin 100, Bécs 325, Prága 6.45, Párisban 7.60 frank 100 lei ára.

Bucuresti tőzsdezárlat. (Március 6.) Páris 12.90, Berlin 0.0102, London 1016, Newyork 216, Róma 10.50, Zürich 41.50, Bécs 0.0031, Prága 6.50, Budapest 0.0770.

Zürichi valutakurzusok. (Március 6.) Berlin 0.02355, Newyork 534.75, London 2514.50, Páris 32.6750, Miláno 25.6750, Prága 15.85, Budapest 0.18, Belgrád 6.00, Varsó 0.0120, Bécs 0.0075.

Budapesti kurzusok. minthogy ma nem volt tőzsdenap, nem érkeztek.

Mozi.

* **Végzetes hasonlóság** Dorian-film premierje szerdán az Apollóban. Slim Attucke szélhámos arra a felfedezésre jut, hogy ő Perry Danton milliomos hasonmása s ezt ki is akarja használni. Egy este, midőn Perry autóba száll, elrabolják s egy délamerikai főzörsre hurcolják. Slim átveszi Perry szerepét s mindenki a milliomosnak hiszi. Perry ez alatt megszökik és Sanfranciskoban terem, hogy a család leleplezze. Ez nem sikerül, mert mindenki őt hiszi szélhámosnak, sőt még menyasszonya is Slim pártiára áll. Már-már veszte van az igaz ügy, amikor egy pártatlan koronatanu, Perry hűséges kutyája bizonyítja be, hogy ki az igazi Perry. A nagyszerű Dorian-film szerdán, csütörtökön és pénteken kerül színre az Apollóban.

* **Ferrante, Nápoly** hóhéra a legújabb gyönyörű Dorian-film, melyet Paul Wegener irt és rendezett s amelyben a címszerepet is e kiváló színművész játssza, szombaton kerül bemutatásra az Apollóban.

— **Görögországban** a helyzet válságos. Londonból jelentik: A Daily Mailnak jelentik Brindisiből: Athénből érkező utasok beszélik, hogy Görögországban a helyzet válságos. A forradalmi kormány szigorú cenzurája miatt a külföldre megtevesztő hírek kerülnek. A munkásosztályok unják a forradalmi kormányt és titokban készülődnek.

A szerkesztésért:
KAROLY JOZSEF
felel.

Cenzurat:
Dr. V. MARCOVICI.

NYILTTÉR.

Az ezen rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

Értesítés!

Dr. Weil Károly

ügyvédi irodáját

Aradon, Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 41. alatt ujonnan épült Goldschmidt házban, Vadászokrt szállodával szemben 1145

megnyitotta

A „Népkerti“ vendéglő Déván március 10-én megnyílik.

zletes ételekről, kiváló tisztán kezelt hegyaljai borokról gondoskodva van. 18207

Amíg a hűvös idő van a helyiségek futve lesznek. Szíves partitogást kér:

Dóda János.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejthetetlen felelőségem elhunyt alkalmából részvétellel felkerestek, a temetésen megjelentek, koporsójára virágot, illetve koszorút helyeztek, ezúton mondok hálás köszönetet.

Reyben a színházi zenekar és színház dalárda azon tisztelt tagjainak, kik a temetésen megjelentek és közreműködni sziveskedtek, szintén hálás köszönetemet fejezem ki.

Arad, 1923. március 5.
Abend György,
vendéglős.

1216

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon jelenvoltaknak, akik felejthetetlen felelőségem temetésén résztvettek, részvételnnyilatkozatokkal és a sirra helyezett koszorúikkal fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet. 13855

Deutsch Sándor és gyermekei.

Özv. Weszely Béláné szül. Herschalt Irma úgy a saját, mint gyermekei, mind az összes rokonok nevében, fájdalommal telt szívvel tudatja, hogy forrón szeretett drága férje, illetve apa, após, nagypapa és rokon,

Weszely Béla úr,

hordógyáros, bankigazgató, román királyi udvari szállító, a román kath. hitközségi tanács elnöke, stb.

hosszu és nehéz szenvedés és az utolsó kenet szentségének felvétele után folyó hó 4-én este 9 órakor 57 éves korában jobblétre szenderült.

A megboldogult hült teteme kedden, folyó hó 6-án délután 4 órakor lett az itteni román kath. temetőben örök nyugalomra helyezve.

A megboldogultért az engesztelő szent mise áldozat folyó hó 7-én délután 7^{1/2} órakor tartatik meg az itteni román kath. templomban.

Lipova (Lippa), 1923. március hó 5.

Uram, adj neki örök nyugodalmat!

Dr. Neff Ferencné szül. Weszely Józsa, Weszely Béla, Weszely Irén, gyermekek. Dr. Neff Ferenc vő. Hildegard Neff unokagyermek. 1193

Kifutó fiu jó fizetéssel felvétetik.

Cim a kiadóhivatalban.

Transformatorok, Árammérők, Csupasz és Dynamo huzalok, magasfeszültségű Porzellánok

Metallum Raktárról. Műszaki osztály

Timisoara, Strada Bratianu 1

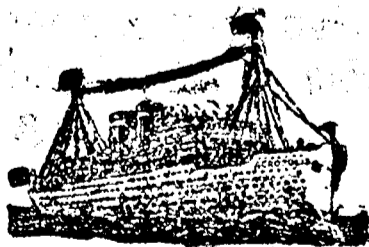
Telefon: 306.

Egyedüli közvetlen hajójárat CONSTANTA és NEW-YORK között a

FABRE-LINE

FRANCIA HAJOSTARSASAG HAJOJARATAI RÉVEN
Bucuresti, Pasagiul Comedi 3 (Calea Victoriei No. 42)

Vesztégyár nélküli

Athajózás nélküli

Van szerencsénk tudomására hozni a n. é. Amerikába utazni szándékozó közönségnek, hogy február 22-én megkezdődött az amerikai konzulátus láttaozásával ellátandó utlevelek bejegyzése és akiknek az alábbi okmányok meg vannak, köldjék be azokat a fenti címre, miután mi is foglalunk amerikai vizumok megszerzésével: 1) Születési bizonyítvány. 2) Erkölszi bizonyítvány, amelyben föl kell hogy legyen tüntetve, hogy mióta tartózkodik abban a községben, ahonnan elindul. 3) Egy amerikai rokonának igazoló irata. 4) Hat fénykép. 5) A belügyminiszterium utlevele.

Az utlevelek láttaozása 1923. május 22-én kezdődik. Társaságunk hajói állandó áthajózás nélküli rendes járatokat tartanak fön Constanta és New-York között. Kérjen prospektust

Az Aradi Kereskedelmi és Iparkamara kiadásában ::

megjelent az új adótörvény

teljes magyar fordítás.

Megrendelhető: a Kereskedelmi és Iparkamara Irodájában. ::

Ára 30 Lei

1184

Directiunea VI. Regionala Arad C. F. R.

No. 3040—923.

PUBLICATIUNE.

Se aduce la cunostinta generala ca in ziua 24. Martie 1923. orele 12 a. m. se va tine licitatie la Directiunea 6-a Regionala Arad pentru furnitura traverselor de stejar, ordinare, secundare si speciale anume:

50,000 bucati 2.70 m. l., 105,000 bucati 2.50 m. l., 15,000 bucati 2.20 m. l., si 1600 m. cubatraverse speciale dela 2.40 la 6.00 m. lg. conform tabloului de dimensiuni al nostru, indeplinind conditiunile contractelor tip 11,109 si a tipului pentru lemnaria ecarizate.

Concurentii raman angajatii pentru oferta prezentata 60 zile dela data licitatiei.

Pentru orice informatiuni a se adresa in orice zi de lucru intre orele 8—13 la Serviciul de Intretinere Directiunea 6-a Regionala Arad Etaj II. No. 19. unde se pot lua deslusirile necesare caet de sarcini, dimensiunea traverselor speciale etc.

Invitatiuni speciale nu se vor face. 1207

Arad, la 2. Martie 1923. Directiunea Regionala CFR. Arad.

Brilliansárnt, gyöngyöt, platinát, arany és ezüst árukat és hamis fogsorokat magas áron vesznek: Kun ékszerész, Arad.

Apró hirdetések.

Alkalmazás.

ELSŐRENDŰ fehérvarró ajánkozik házhoz. Címeket ker a kiadóhivatalba leadni. 5000

ÜGYES szobaleány keresetük három tagu családnhoz. Cím a kiadóban. 1200

JÓLFOZÓ szakácsné jó bizonyítvánnyal felvétetik. Cím a kiadóban. 4000

HAZISZOLGA nőtlen, jó bizonyítvánnyal rendelkező felvétetik. Virágos kert építéséhez érte előnyben részesül. Cím a kiadóban. 915

UTAZÓT keresünk, ki hasonló alkalmazásban volt, előnyben részesül. Szabó szappangyár. 18071

MINDENEST jó bizonyítvánnyal aki főzni is tud keres március 15-re Stefanut lakóhivatali főnök Áosev palota földszint az Aradi Közlöny nyomdája felett. 1189

PERFECT SZAKÁCSNÉ keresetük Jan-ka gyógyszerárba. 1196

INTELLIGENTES Deutsches Fräulein sucht Stelle zu Kindern, geht auch aus Land. Adresse abzugeben in der Administration. 1197

MINDENES FŐZŐNŐNEK ajánkozik fiatal nő. Cím a kiadóban. 1200

KIFUTÓ FIU felvétetik Meisl & Adler utriávat kereskedőknél, Arad. 1202

PERFEKT SZAKÁCSNÓ románul, vagy németül tudó, lehetőleg idősebb, jó fizetéssel felvétetik. Cím a kiadóban. 1203

MINDENES, esetleg bejáró nagyobb családnhoz, jó fizetéssel felvétetik. Stauber, Strada Pascariului (Thakóly Imre-utca) 45. 1209

FIATAL KERESKEDŐSEGÉD a fűszer és vasszakmából felvétetik. Magyar és román nyelv tudása megkívántatik. Brinda Atanas Berzava. 1210

HUSZONÖT ÉVES kereskedősegéd, aki a fűszer, csemege és rövidáru szakmában teljes jártassággal bír, ugy detailban, mint angroban, állást keres azonnali belépésre. Megkereséseket levélileg „Szerzaloni” jellegre a kiadóba. 1211

UTAZÓ bevezetett Erdély és Bánát területén, italszakmában állást óhajt cseréni. Mielőbbi szíves megkeresést a kiadó továbbít „Utazó” jelleg alatt. 1212

MINDENES főzőnő azonnali belépésre kerestetik. Bulev. Regina Maria (József főherceg-ut) 10. L. emelet 5. 1215

FILEZŐNŐKET keres Bergné, Str. Emilescu (Deák Ferenc-utca) 7. 13206

KERESÜNK azonnali belépésre egy a könyvelésben és gépirásban némileg jártas leányt. Cím Kelet hírlapiroda. 13073

MINDENES szakácsné március 15-ére kerestetik. Sebestyén, Strada Unrei (Fábán-utca) 6. 13073

TISZTESSÉGES szakácsné jó bizonyítvánnyal felvétetik Strada Luther-utca 1. sz. I. em. ajtó 11. sz. 1217

Vétel és eladás.

HAT SZEMÉLYES és 12 személyes kávé-és abroszok, férfi ruhák, ezüst kanalak, vütribe, ezüst alá arany és cérna kötött terítők, antik pohár, cizelált poharak, kép, dísz tárgyak, kézmunkák stb. eladó. Strada Consistoriului (Batthyány-utca) 23. sz. I. em. jobb. 1000

DIRECTE importált legfinomabb eredetű norvég, kevéssé halszagú Cod-liver-oil. Csukmájolaj és Földes Béla gyógyszerár Arad. 12831

EGY RÖVID keresztúros songora megvételre kerestetik. Cím a kiadóban. 1221

FÜGGŐNYÖK, cárnisok eladók. Róna, Str. Consistoriului (Batthyány-utca) 29. 1201

MOTORFÜRESZ 4 lóerős eladó Strada Ralcu (György-utca) 17. 13207

JÓKARBAN lévő kádárszerszám eladó. Cím Wallinger hirdetőjében. 13207

HÁLÓSZOBA, különféle butorok és párnák eladók. Strada Ioan Waltzer (Vas-utca) 5. 1213

EREDETI FRANCOIA ECLAIR VERMOREL permotézók csakis Frajli Burza ógnél Arad kaphatók. 842

ELADÓ egy ebédli szőnyeg Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 5. szám, II. emelet, H. lépcsőház Vörösnél. 13074

EGY hegedű nickel állvánnyal együtt és egy gyermekágy eladó. Cím Kelet hírlapiroda. 13074

TÜZIFECSKENDŐT, használt, jókarban levőt keres megvételre az Aradi Olaj-lyar R-T. 13074

EGY fekvő gyermekkosci eladó Strada Corabiei (Hajó-utca) 2. 1194

EGY szép háló több butordarabbal eladó. Str. Romul (Vilmos-utca) 2. 1205

EGYLOVAS, együléses sziget keresek. Szánó, Str. Vulcan (Kazinczy-utca) 2. 1182

URISZOBA vadonatúj, elegáns, angol klub börgarnitúrával eladó. „Salon Artistique” (Fischer Eliz-palota.) 13576

ZONGORA ELADÓ Bulev. Regele Ferdinand (József főherceg-ut) 6. szám. A kapuval szemben, földszint. 1219

TELJESEN kifogástalan 8x4 méteres perzsamintájú, azonkívül plüsch 3x4 és pasztelkék ebédli szőnyeg és egy rövid, keresztúros songora eladó. Uranus-iroda főpostával szemben. 13008

ELEGÁNS, világos hálószoba és egy ebédli eladó. Uranus-iroda főpostával szemben. 13008

A NAGY KERFSLETRE VALÓ TEKINTETTEL sürgősen keresünk antik butorokat, perzsa szőnyegeket, festményeket, műtárgyakat, régi üveg és porcelán tárgyakat, japán vázákat és ezüst ötvös munkákat. Vidéki meghívásra kiutazunk. Szépművészeti Szalon, Ortutay-palota. 13573

BŐSENDORFER ZONGORA 5x4 ebédli szőnyeg, műveszi festmények, rézkarok, metszetek és egyéb műtárgyak kaphatók Savoy-óeg (fiukereskedelmi iskola mellett) 18784

ABROSZT fehérét, 12 személyeset keresek megvételre. Címeket szerda estig Wallinger hirdetőjében kérem leadni. 13207

VESEK könyvtárakat, hanglegyeket, bélyeggyűjteményeket, festményeket és hexedűket a legmagasabb áron. Kerpel Izsó könyvkereskedése. 13629

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsa és szmirnászőnyegeket, egész gyűjteményeket a legmagasabb áron vásárol a Salon Artistique Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Eliz-palota.) 11895

NYERSBORKÖVET vesznek minden mennyiségben Irom Arnold Arad Str. Grigorie Alexandrescu (Bercsényi-utca) 39. sz. 10685

RONGYOT megvételre keresünk. Cím a kiadóban. 1000

Ingatlan.

ELADÓ Str. Doamna Purgly 98-as elfoglalható ház kerttel. Bővebbet Wallinger-irodában. 13204

MAGÁNHÁZÁT 3 szobával Pancotán, vagy Ghlorocon (Gyorokon) keresek megvételre, esetleg kisebb szülő lakóházzal is lehet. Ajánlatok „Lakóház” jellegre Kelet hírlapirodában adandók le. 13072

ELADÓ 3 szobás lakással bíró sarokház. Üzletnek is alkalmas. Cím a kiadóhivatalban. 1195

MAGÁNHÁZ eladó. Azonnal átvehető. Cím a kiadóban. 1199

SZŐLŐ 6 1/2 hold Muszkán, 5 hold szőlő Pankotán kőveléssel, teljes felszereléssel, kétjárta malom Aradmegyében eladó. Savoy-óeg (fiukereskedelmi iskola mellett.) 13784

BÉRHAZAK lakásokkal a város központjában és kisebb magánházak eladók. Savoy-óeg (fiukereskedelmi iskola mellett.) 13784

ADOMENTES emeletes ház tüzlettel a város központján eladó. Bér és magánházak. Üzletházak 3-8 szobás lakásokkal, nagy választékban eladásra állandóan előjegyzve. Háaz-iroda, Str. Romanului (Zrinyi-utca) 6. 13518

JÓKARBAN lévő földesintés ház 4 szobás lakással, vízvezetékekkel 150 ezer Leiért sürgősen eladó. Háaz-iroda, Str. Romanului (Zrinyi-utca) 6. 13518

BEKVAROSI MAGÁNHÁZ 4 szobával, parkirosított udvarral, 310.000 Leiért eladó. Uranus-iroda, főpostával szemben. 18008

Üzletek.

ÜZLETTEL rendelkezem egy közreműködő társat keresek nagyobb összeggel. Ajánlatok „Üzlet” jellegre a kiadóhivatalba. 1204

BEKVAROSBAN 2 ablakos tüzlet legforgalmasabb gózponton, eladó bármilyen üzletnek, nagykereskedésnek alkalmas, eladó. Megbízott „Argus” Strada Emilescu (Deák Ferenc-utca) 1. 19418

Oktatás.

ZONGORA ÓRÁT ad kezdőknek és haladóknak zeneakadémia hallgató Str. Ghiba Birta (Varjassy József-utca) 2. 1198

Különféle.

HADIROKKANT, hadiözvegy, adj a Str. Crisan (Karolina-utca) trafik jogát akarja, jelentkezzen L. O. V.-nél. 1214

FELSZÓLITOM azon egyént, ki hétfőn délelőtt a Marmorosch Bankban elvitte ernyőmet és helyette az övét visszahagyta, azt két napon belül a Körösvölgyi pálinkarakatárban leadja, mert különben feljelentem. 1818

Uj kézimunkakönyvek érkeztek. KELET hírlapiroda

Textilimport

Iuliu Weiszberger & Co.

TIMISOARA, Bul. Reg. Ferdinand Palatul Hilt

Külföldi textilgyárak vezérképviselője és bizományi raktára: Neumann, Rothmüller Textil A. G. Wien, M. B. Neumann, s Söhne Mech. Weberel, Färberel und Cottondruckfabriken Königinhof a/E un Hohenems, Otto & Emil Schlein Druckfabrik Königinhof a/E. 13752

Allandó nagy raktár! Gyári áruk!

Csak nagykereskedőket szolgálunk ki.

Táviratcím: Textilimport Timisoara. Telefon 19-82

Utleveleket 55 leiért láttamozunk. Gyűjtőhelyek: **Fürst Jenő** pénzváltóház, Bulv. Reg. Maria (Andrássy-tér) 20. és **Weiss Dávid** nagykereskedése Str. Mărășesti (Kossuth-utca.)